

TALOUSARVIOALOITE 854/2008 vp

Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusrahoitukseen

Eduskunnalle

Yliopistoverkostomme on suurten muutosten edessä. Samaan aikaan koveneva globaali kilpailu asettaa yliopistoille uusia laadullisia ja määrällisiä haasteita. Valitettavasti suomalaisten korkeakoulujen nousua maailman huippuyliopistojen rinnalle estää jatkuva rahoituksen alimitoitus. Määrärahojen alimitoituksen kielteisenä seurauksena on, että Suomessa oppilas-opettajasuhde on vähintäänkin epäedullinen, kun mittarina on opetuksen laatu. Samoin puuttuvat määrärahat estävät opetuksen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen järjestämisen.

Muun muassa Suomen ylioppilaskuntien liitto on todennut seuraavaa: "Tuottavuusohjelman vaatimusten poistuminen yliopistojen osalta on yksi yliopistouudistuksen perusedellytyksistä. Yliopistot eivät jatkossa ole osa valtionhallintoa, joten henkilötövuosien vähentämisvaatimuksista tulee luopua. Valtion kehysbudjetin mukaan tehokkuus- ja tuottavuustavoitteet kuitenkin sisällytetään uudenmuotoisten yliopistojen valtionapuperusteisiin ja talousohjaukseen. Tämä heikentäisi yliopistojen mahdollisuuksia suunnitella ja päättää toiminnastaan.

On vaarana, että yliopistot joutuvat pakkotilanteessa keventämään hallintoaan. 'Nopea ja suunnittelematon hallinnon karsiminen säästöjen toivossa vaikuttaa yliopistojen perustoimintaan', SYL:n varapuheenjohtaja Katri Nokela korostaa. Hallinnolliset tehtävät siirtyvät opetushenkilökunnalle ja tutkijoille hoidettavaksi muiden töiden ohessa. Opetukseen ja tutkimukseen käytettävän työpanoksen vähentyminen ei ole ke-

nenkään edun mukaista. Yliopistojen on nykyistä vaikeampi suunnitella toimintaansa, ja opiskelijoiden asema heikkenee.

SYL toivoo, että kaikki ministeriöt näkevät yliopistojen toimintamahdollisuuksien parantamisen yhteisenä tavoitteena. Yliopistolain uudistaminen vaatii onnistuakseen myös yliopistojen toiminnan ja opetuksen kehittämistä."

Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto lausui keväällä hallituksen kehyslonteosta seuraavaa: "Hallitus on luvannut huolehtia kaikkien yliopistojen perusrahoituksesta. Yliopistojen rehtorien neuvosto on huolissaan siitä, että kustannustason nousu kuluttaa kehysissä esitetyn lisärahoituksen. Erityinen huolenaihe on, ettei 17 muun yliopiston reaalin rahoitustaso kasva. Kysymys on 10 monialaisesta tiedeyliopistosta, kolmesta taideyliopistosta, kahdesta tekniikan alan yliopistosta ja kahdesta kauppakorkeakoulusta. Koulutus- ja tutkimusaloja tarkastellen asia koskee muun muassa perusluonnontieteitä, lääketieteitä, hoitotieteitä, humanistisia tieteitä, yhteiskuntatieteitä ja taidealoja.

Toimintamenojen rahoituksen reaalitaso vaikuttaa muun muassa opetukseen, henkilökohtaiseen ohjaukseen ja tutkimuksen laatuun. Sillä on suorat vaikutukset pitkällä aikavälillä hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen."

SYL:n ja rehtoreiden neuvoston toiveisiin on helppo yhtyä. Tarvitsemme vahvaa panostusta kaikkien yliopistojen opetusresurssien vahvistamiseen. Valitettavasti vain hallituksen esitys yli-

opistojen toimintamenoihin ei vielä saata suomalaista opiskelija-opettajasuhdetta edes keskiverrolle eurooppalaiselle tasolle eikä opetusministerin lupauksista huolimatta poista tuottavuusohjelmaan liittyviä henkilöstöleikkauksia yliopistoilta vuonna 2009.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä katsoo, että yliopistojen kehittäminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja selkeää taloudellista lisäresursointia. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä myös edellyttää, että yliopistoja kohdellaan tasapuolisesti ja että opiskelijoiden mahdollisuutta lisätään luopumalla suunnitelluista henkilöstöleikkauksista.

Talousarvioesityksemme on osa vasemmistoliiton eduskuntaryhmän suuntaviivoihin perustuvaa oikeudenmukaisuutta lisäävää vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentille 29.50.01 lisäyksenä 20 000 000 euroa yliopistojen perusrahoitukseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Minna Sirnö /vas
Erkki Virtanen /vas
Merja Kyllönen /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kauppila /vas
Markus Mustajärvi /vas
Annika Lapintie /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas

Unto Valpas /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Matti Kangas /vas
Martti Korhonen /vas
Veijo Puhjo /vas
Mikko Kuoppa /vas
Paavo Arhinmäki /vas